

net Gloss. ordinaria in leg. Nemo. §. Quoties. ff. de Regul. juris, & ibi DD. tenent etiam Bartol. & communiter DD. in leg. Quod in hæredem. §. Eligere. ff. de Tribut. idem Bartol. in lege Stipulationes non dividuntur. fin. col. & quæst. ff. de Verbor. obligation. & ibi Modern. idem Bart. in leg. Ubi autem non apparet. §. Qui illud, aut illud eod. titul. Innocent. in cap. Constitutus, de rest. in integ. num. 2. & ibi communiter DD. Idem Innocent. & alii DD. in cap. fin. de Col. lus. detegen. facit etiam doctrina, & communis practica, quæ habet, quod rei vindicatio & Publiciana possunt cumulari in uno & eodem libello, ut dixi & examinavi suo loco.

Attende tamen, quod superior conclusio debet intelligi quando actor interrogavit possessorem conventum, an habeat titulum, vel non, & fuit contumax, quia noluit respondere, & actorem certificare? & isto casu procedant, & intelligantur jura & rationes supra proximè adductæ: secus tamen aliàs, quando actor nihil interrogasset; quia tunc incertitudo magis provenit ex suo facto, & culpa, quam adversarii, cum possit actor in hoc iudicio petitionis hæreditatis eum interrogare, an possideat cum titulo, vel sine titulo? ne iudicium reddatur illusorium, ut in leg. Cogi, in fin. Codic. de Petit. hæred. ibi: Præter eum qui dicere cogitur, utrum pro possessore, an pro hærede possideat, text. in leg. Qui interrogatus. ff. eodem titul. & utrobique communis opinio. Et in expresso reperio quod istam declarationem ponit in terminis solus Bald. in leg. 1. Codic. de Furtis, 2. column. 3. oppos. & apertè hoc vult Gloss. ordinaria quæ non allegatur in leg. 1. §. Quia autem. ff. Quorum legatorum in gloss. fin. & hoc idem voluit Cin. in leg. 2. Cod. de Petit. hæred. fin. column. & quæst. ubi dicit quod petitio hæreditatis & rei vindicatio non possunt in uno eodemque libello cumulari pro una, & eadem re, argumento text. in dict. leg. Quod in hæredem. §. Eligere de trib. cum simili, & idem tenet Bald. in dict. leg. 2. fin. column. num. 6. Salycet. ibi, final. column. in fin. Angel. ibi, 2. column. & est communis opinio: Quod bene nota tamquam necessarium in practica. Item adde ad supra dicta, quod in tantum est verum quod titulus excludit petitionem hæreditatis, ut procedat nedum si allegetur per reum conventum ante litem contestatam, sed etiam postea in qualibet parte litis, sicut exceptio peremptoria, & totaliter exclusiva juris actoris, argumento text. in leg. Peremptorias. Cod. Sen. res. non pos. ita Angel. de Perus. post Bartol. in leg. Cogi. fin. column. num. 6. Cod. de Pet. hæred. Bald. ibi, 2. column. numer. 6. Salyc. 3. column. num. 9.

Præterea adde, quod titulus non excusat quando esset quæsitus post litem contestatam; quia est titulus coloratus & in fraudem quæsitus, argumento text. in leg. Summa, cum ratione. ff. de Peculio, & in l. Sulpitius, versicul. Respons. si color vel. titulus, &c. ff. de Donat. inter vir. & uxor. Quod tamen intellige quando titulus esset quæsitus à non domino: secus tamen si quæsitus sit à vero domino; quia sicut verus dominus agentem potuisset repellere, ita ejus emptor: Præterea, sicut ipse reus conventus esset liberatus, si res à domino evinceretur, ut in leg. penultim. ff. de Petit. hæred. & in leg. Is à quo de rei vind. ita emptor poterit se defendere ex titulo habito à domino: ita Bartol. in dict. leg. Cogi, 2. column. num. 5. Bald. 2. column. num. 7. Ang. & Paul. fin. column. Angel. notabiliter in leg. Qui interrogatus. num. 3. ff. de Pet. hæred.

160 Advertendum tamen pro necessaria declaratione hujus materiæ, & superioris conclusionis, quod ita demum petitio hæreditatis non datur contra titulo possidentem, quando ille titulus esset habilis ad translationem domini: secus verò aliàs, si esset titulus commodati, depositi, locati, vel similis; quia talis titulus non excludit hanc actionem: ita apertè colligitur ex superiore ratione communi, & in specie ita tenet Petr. de Bellapert. in leg. 1. Cod. de Petitione hæred. 2. col. in fin. Cin. in leg. Cogi, eodem titul. 6. col. in fin. vers. Sed numquid. Bald. ibi, 2. column. num. 10. Salycet. ibi, fin. col. n. 15. Paul. de Castr. in leg. Regulariter. ff. de Petit. hæred. fin. column. in med. Bald. in leg. Nec ullam 1. col. post princ. eod. tit. & ibi Paul. & DD. Adde tamen, quod hoc casu, si conventus, possessor, vel detentator nominaret dominum in iudicio, erit expediendus processus secundum formam leg. 2. Cod. Ubi in rem act. ita notabiliter Bart. in leg. Etiam. §. Si quis absentis in fin. ff. de Petit. hæred.

161 Patet igitur ex superioribus, quod petitio hæreditatis solùm competit contra eum qui possidet, vel detinet hæreditatem, vel aliquam rem hæreditariam sine aliquo titulo, vel causa habili ad translationem domini: unde dicunt jura, quod regulariter competit contra illum qui possidet pro hærede, vel possessore: text. est in leg. Regulariter. ff. de Petit. hæred. cujus verba sunt, regulariter, definiendum est eum demum teneri pet. hæred. qui vel jus pro hærede vel pro possessore possidet. text. in l. Hæreditatis, C. de Pet. hæred. leg. 1. in fin. Cod. de Inoffic. testam. Pro possessore dicitur ille possidere qui simpliciter possidet sine aliquo titulo, vel causa, & sic non justificat suam possessionem ex aliquo titulo; text. est in l. Pro hæred. §. fin. Cum duob. ll.

sequentibus. ff. de Petit. hæred. Pro hærede autem dicitur possidere ille qui vere non est hæres; sed dicit & asserit se hæredem: unde conveniri potest petitione hæreditatis: textus est in leg. Pro hærede in princip. ff. de Petit. hæred. Nec obstat si dicatur, quod titulus pro hærede est verus, legitimus, & habilis titulus ad præscriptionem, usucapionem, & omnia alia quæ causantur ab alio quovis titulo, ut in toto titul. ff. & Codic. Pro hæred. sed petitio hæreditatis non datur contra titulo possidentem; ergo non datur contra possidentem pro hærede: Quia respondeo, quod illa jura loquuntur de vero & legitimo titulo, puta, quando quis possidebat aliquam rem alienam, quam relinquit in sua hæreditate, & non potuit eam præscribere, quia deficiebat sibi titulus, demum moritur possessor: nam hæres ejus ex testamento, vel ab intestato, incipiet eam præscribere vel usucapere titulo pro hærede: & iste est propriè titulus pro hærede, de quo loquuntur illa jura: sicut enim ille titulus pro hærede est justa causa acquirendi dominium hæreditate addita, quando defunctus erat dominus, ut in leg. Cum hæredes. ff. de Acquirend. posses. ita debet esse sufficiens ad usucapiendi conditionem, quando defunctus non erat dominus, adita hæreditate & apprehensa possessione, argumento textus in leg. Clavibus. ff. de Contrahend. empr. ita notabiliter Paul. de Castr. in leg. 1. ff. Pro hæred. hic verò in materia petitionis hæreditatis loquimur de illo simplici possessore, qui tantum verbo dicit se hæredem, cum non sit; qui potest conveniri hac actione, eum non habeat aliquem verum titulum: & ita declarat Glossa ordinaria in Rubric. ff. Pro hærede, & ibi Bartol. Alber. Angel. Imol. Paul. Cuman. & communiter DD. Glossa in Rubric. Cod. Pro hærede & ibi Alber. Paul. Salycet. & alii DD. Glossa in leg. Pro hæred. ff. de Petit. hæred. in glossa 1. & ibi Bartol. Angel. & cæteri DD. Paul. de Castr. in l. Regulariter eod. titul. 1. column. 3. oppos. idem Paul. in leg. penultim. Cod. In quib. caus. ces. longi temp. præ. num. 3. glossa in §. Sequens versic. Pro hærede in glossa 1. de Interdict. Angel. de Aretin. in §. Actionum, Instit. de action. antepenultim. column. numer. 67. Jas. ibi, num. 217.

162 Ex quo ego infero unum novum & singulare: quod si ille qui simpliciter possidebat sine aliquo titulo & causa, & poterat conveniri petitione hæreditatis, decedat relicto hærede ex testamento vel ab intestato, qui nunc habet & possidet; non poterit aliquo modo conveniri petitione hæreditatis: ex eo quod jam possidet eam vero & legitimo titulo, scilicet, pro hærede: & apertè fundatur ex superioribus. Nec obstat si dicatur, quod teneatur hæres ex persona defunc-

ti, cum actiones passivæ transeant ad eum: Quia respondeo, quod illud est in actionibus & obligationibus personalibus: secus verò in realibus; quia numquam transeunt ad hæredes ex persona defuncti; sed ex sua propria persona ut extraneus possessor convenitur: textus est valdè notabilis in leg. de Eo. §. final. ff. ad exhibend. & ibi notant DD. & per illum textum ita tenet Glossa ordinaria in Rub. ff. de Rei vindic. in fin. & ibi communiter DD.

Attende tamen singulariter, quod contra istam meam novam opinionem videtur esse textus expresius & formalis in leg. Neratius cum seq. ff. de Petit. hæred. ubi dicit, quod si defunctus aliquis possidet hæreditatem alteri delatam, & relinquit in suo patrimonio tempore mortis, & reperitur ejus hæres eam tenere & possidere etiam cum bona fide, & tamquam bona defuncti; poterit hæres cui erat delata, contra eum agere petitione hæreditatis: & ad hoc indifferenter notant ibi DD. Et ratio, quæ ad illam legem assignatur, est; quia sicut defunctus possessor poterat conveniri petitione hæreditatis, ita ejus hæres; cum reputetur eadem persona; quam rationem ponit ibi Glossa, Bartol. Odofred. Albert. Angel. Paul. de Castr. & communiter DD. Sed subtiliter respondeo, quod ille textus debet intelligi quando defunctus possidebat universaliter totam hæreditatem, & successivè ejus hæres similiter reperitur eam possidere; quo casu tenetur petitione hæreditatis, sicut defunctus ejus poterat: secus verò quando defunctus habebat & possidebat non ipsam hæreditatem universaliter, sed aliquam rem vel aliquas res ejus particulares, quas dimisit hæredi in sua hæreditate; quia tunc alter hæres cui erat hæreditas delata, non poterit agere petitione hæreditatis contra eum: & ita procedat mea superior nova conclusio. Et confirmatur, quia quando possessor conventus petitione hæreditatis possidet totam hæreditatem titulo universali vel generali, quia sibi est vendita tota hæreditas, & non reperitur venditor, vel modico pretio distracta est; & à fortiori, si donata sit, vel titulo lucrativo habita; bene tenetur hac actione, & condemnari potest non obstante prædicto titulo: text. est in leg. Etiam. §. 1. ff. de Petit. hæred. secus verò est quando particulari titulo oneroso vel lucrativo haberet & possideret rem particularem, ut in leg. Regulariter. ff. de Petit. hæred. cum simil. & supra deductum est. Et ratio vera est; ne eo casu quo quis possidet titulo universali vel generali, actor qui vult petere res cogatur intentare rei vindicationem in omnibus & singulis rebus possessis, & in qualibet earum probare dominium, quod esset difficillimum & onerosum: &

& istam rationem voluit Jurisconsultus in dict. leg. Etiam. §. 1. de Petit. hered. ibi: Ne singul. iudiciis vexaretur, ubi sic exponit solus Paul. de Castr. in princip. Ita ergo dicamus in nostro casu, quod quando quis possidet titulo pro herede, si mediante illo possideat totam hereditatem possit conveniri; si verò aliquam vel aliquas res particulares, tunc non teneatur, nec conveniri possit hac actione: Unde ad illum textum in dict. leg. Neratius non est vera ratio illa communis supra assignata; quia illa attempta, haberet locum ille textus etiamsi defunctus haberet & possideret quamlibet rem minimam particularem: sed attempta ista mea secunda ratione, non haberet locum nisi solum eo casu, quo ille defunctus possideret universaliter totam hereditatem primi defuncti: Et licet DD. antiqui nec moderni verbum in hoc non dicant, tamen ista videtur mihi veritas & realis intentio illorum jurium; & hoc videtur esse de mente Bald. in distinctione quam facit in lege Nec. ullam. 1. column. in med. ff. de Petit. hered. Ex eo reprobo dictum singulare Jas. in §. Sed quidem Instit. de action. 4. column. num. 22. ubi dicit, quod Publiciana datur contra possidentem pro herede, cum non sit verè titulus; argumento Glossa & communis opinio in Rubric. ff. Pro herede, & in leg. Pro herede. ff. de Pet. hered. & dicit esse suum novum dictum, ab alio non tactum: Nam si Jas. intelligit, eo casu quo ex persona defuncti actor intendat Publicianam contra tertium possessorem, qui dicit & præterdit se heredem verbo, cum non sit; est indubitabilis opinio sua, cum ille titulus non sit titulus, & patet, quia tunc propriè competit petitio hereditatis, & per consequens competet Publiciana: Si verò Jas. loquitur eo casu; quo ille possessor successit alteri defuncto, & sic possidet vero titulo pro herede; tunc ejus opinio est falsa, cum ille sit verus & legitimus titulus, ut supra probavi: & secundum hoc rectè dicebat ille solemnus vir, quem dicit ibi Jas. interrogasse de hoc, quem ipse Jas. reprehendit, & male. Et istam meam opinionem tenet expressè Alexand. in Addition. ad Bartol. in dict. leg. Neratius. ff. de Petit. hered. & fortè ille erat solemnus vir, de quo dixi in dict. §. Ille quidem, licet eum ibi non nominaverit. Item adde non minus singulariter, quod prædicta deberent intelligi, quando ille hæres & possessor qui possidet titulo pro herede, esset extraneus: secus verò si esset filius suus & in potestate; quia tunc nullo casu reputaretur verus titulus pro herede in sua persona, unde indistinctè, modo possideat universaliter res, modo aliquas particulariter, posset conveniri petitione hereditatis, & etiam Publiciana in suis casibus, cum

ille titulus quoad filium habeatur pro non titulo, argumento text. cum materia, in leg. Nihil. Cod. Pro herede.

163. Unum tamen est diligenter notandum in illa materia: quod ita demum titulus excludit petitionem hereditatis, quando fuit acquisitus in vita defuncti: secus si post mortem ejus; quia tunc bene potest possessor conveniri; ita determinat solus Bald. in leg. final. Cod. de Edict. divi Adrian. toll. 6. column. 9. opposit. & 7. column. 11. opposit. ubi dicit, quod miratur hoc à nemine fuisse animadversum: quod dictum reputat ibi singulare Paul. final. column. & limitat esse verum, quando titulus esset acquisitus ab illo qui poterat conveniri petitione hereditatis, ex eo quod in alium non potuit transferre plus juris quam ipse habeat: & idem in effectu tenet ibi Corne. 8. column. in princ. idem etiam tenet Bald. in leg. Nec ullam, propè finem. ff. de Petit. hered. licet Paul. relinquat cogitandum, in leg. Regulariter, in fin. eodem titulo. Sed attende, quod ista nova sententia & conclusio nullo modo potest esse vera, imò apertè est falsa: Primò, quia considero, quod omnia jura quæ dicunt, quod petitio hereditatis non datur contra titulo possidentem, necessariò debent intelligi de titulo acquisito post mortem defuncti: quia ad hoc ut petitio hereditatis competat heredi, oportet quod illa res, pro qua agitur, possideretur vel detineretur immediatè ab ipso defuncto tempore mortis & eam relinquat in sua hereditate, & aliter non potest competere istud remedium; ergo possessor conventus, qui vult excusari propter titulum quem habet, debet intelligi de acquisito post mortem ab aliquo tertio; quia aliàs, si in vita defuncti habuisset titulum & possessionem ab aliquo, nullum esset dubium; cum eo ipso quod defunctus non teneret vel possideret eam tempore mortis, non posset competere petitio hereditatis, ut supra bene probavi: & ista est clara & viva ratio, quam DD. non advertunt: per quam reprobo & confundo prædictam subtilem & novam opinionem Bald. Secundò pro ista mea sententia & conclusione contra prædictos DD. facit: nam ratio illa fundamentalis & communis, per quam petitio hereditatis non datur contra titulo possidentem, quia habet potentius jus; militat & habet locum etiam in isto casu, modò titulus sit acquisitus post mortem defuncti. Tertio pro ista mea sententia & conclusione pondero & considero textum expressum in leg. penultim. Cod. In quibus caus. ces. longi tempor. præscript. ubi dicit, quod ille qui possidet cum titulo aliquam rem quæ est vel fuit hereditatis, non potest conveniri petitione hereditatis; & sic apertè loquitur in

ti-

titulo habito post mortem defuncti; cum aliàs illa res non diceretur hereditatis, facit etiam textus in leg. 2. versic. Emptor. ff. de Petit. hered. textus in leg. Hereditatis, eodem titulo. & in expressò istam sententiam & conclusionem contra Bald. tenet Salycet. in dict. leg. final. §. final. penult. column. num. 5. Cod. de Edict. divi Adrian. tollent. & ibi Alexand. antepenult. column. Salycet. in leg. 2. Cod. de Petit. hered. 2. column. num. 6. & ibi Paul. de Castr. 2. column. Angel. de Aretin. in §. Sed iste quidem, Instit. de action. antepenult. column. num. 13. idem Angel. in §. Actionum, eod. titulo. antepenult. column. num. 68. Jas. ibi, 27. column. num. 218. sentit apertè Bartol. si bene consideretur in leg. Cod. de Petit. hered. 2. column. in illa quest. an titulus superveniens pendente iudicio, excludat petitionem hereditatis, idem etiam videtur tenere Jas. in leg. 1. Cod. de Inoffic. testament. penultim. column. versic. Sextò singulariter limita, & istam eandem opinionem tenet Bald. sibi contrarius in leg. Incerti. Cod. de Interdict. 9. column. numer. 27.

164. Item adde pro maxima & necessaria declaratione materiæ, quod petitio hereditatis ita demum competit heredi, quando adivit hereditatem, & nondum apprehendit possessionem rerum, sed antequam apprehendat reperit eas penes alium; nam tunc contra eum potest agere hoc remedium: si verò semel apprehendit possessionem rerum, & postea cadat à possessione earum vel alicujus, & reperitur penes alium, non poterit contra illum agere petitione hereditatis: & idem est, si semel egit & obtinuit, & postea cadit à possessione, quia postea non poterit agere isto remedio pro illa re consequenda: unde hoc casu necessariò recurendum esset ad reivindicationem, vel Publicianam: ista est Glossa singularis in jure, juncto text. in leg. 1. in glossa 2. ff. de Fideicom. hered. pet. quam ad hoc notant & commendant ibi Bart. Bald. Alber. & DD. antiqui: tenet etiam Alber. in Rubric. ff. de Petit. hered. num. 1. idem Alber. in leg. Si à domino vel patr. eodem titulo. ubi dicit esse satis notabile in materia: idem Alber. in leg. Non possumus. ff. Si pars her. pet. istam etiam sententiam & conclusionem tenet Petr. de Bellaper. in leg. 2. Codic. Quorum bonor. Franc. de Aretin. in leg. 1. §. Veteres. ff. de Acquir. poss. & ibi Jas. 9. column. num. 17. Joan. de Plat. in §. Actio-num, Instit. de action. antepenult. column. num. 76. & ibi Angel. de Aretin. fin. col. ubi valde commendat, & Jas. ibi penult. column. num. 238. dicens esse diligentissimè notandum, quia vehementer in hoc erratur practica. Idem etiam tenet Jas. in leg. Ejus qui in provincia. §. fin. penult. column. ff. Si cert. pet. Jacob. de Saet. Georg. in leg. 1.

ff. de Adend. 4. col. num. 23. Anton. de Butr. in consil. 63. Alexand. in cons. 89. volum. 2. idem Alexand. cons. 94. column. 2. eod. volum. istam etiam sententiam & conclusionem tenet expressè Glossa notabilis & ordinaria in cap. 1. de Confessis lib. 6. in glossa 1. magna in fin. ubi ponit regulam & doctrinam generalem, quod petitio hereditatis, & quodlibet aliud remedium adipiscendæ, numquam competit postquam hæres semel apprehenderit possessionem, licet postea ceciderit ab ea: & ibi communiter DD. idem etiam tenet Spec. in titulo de Positionibus. §. 10. versic. Hoc quoque diligenter notandum est. Contrariam tamen sententiam & conclusionem tenet Paul. de Castr. in Rubric. ff. de Fideicom. her. petit. num. 3. ubi dicit, quod ex eo quod hæres apprehendat possessionem, non debet perdere modum hujus remedii petitionis hereditatis, ut teneatur probare dominium, vel quasi, agendo rei vindicatione, vel Publiciana; cum ante apprehensam possessionem sufficeret probare reperitam esse in hereditate defuncti: nec videt rationem per quam apprehensio possessionis contrarium inducat: Idem reperio quod tenet Philipp. Dec. in Regula, Hereditas. ff. de Reg. jur. 2. col. n. 7. Sed his non obstantibus, ego teneo opinionem Gloss. & communem: pro qua facit optimus text. in leg. Et non tantum. §. Quod si pro emptore ff. de Petit. her. text. in l. Si à domina vel patr. §. Si possessor, in fin. eodem titulo. facit etiam ratio in qua se fundat Bart. in dict. leg. 1. de Fideicom. her. petit. ubi dicit, quod petitio hereditatis datur pro rebus hereditariis, ut in leg. Item videndum §. fin. cum leg. sequent. ff. de Petit. heredit. sed postquam hæres apprehendit possessionem, jam res non sunt hereditariæ, sed ipsius hæredis, ut in leg. 1. §. Veteres, & ibi Gloss. & communis opinio DD. ff. de Acquirend. possess. sequitur ergo quod ista actione jam non potest agi. Nec obstat si replices, prout replicabat Paul. ubi supr. quod etiam ante apprehensam possessionem, eo ipso quod hereditas est adita, desinit esse hereditas; ergo numquam competit petitio hereditatis postquam hereditas est adita, licet possessio non sit apprehensa: Quia respondeo, quod respectu domini amplius non dicitur hereditas; sed respectu possessionis semper dicitur vacare, donec possessio apprehendatur: & ista fuit propria intentio Bartol. in dict. leg. 1. de Fideicom. her. petit. & ita respondet notabiliter Aretin. in Rubric. ff. de Acquirend. her. 1. column. versic. Non obstat argumento. Confirmatur etiam superior communis opinio, quia remedium adipiscendæ quorum bonorum non competit postquam hæres semel adeptus est possessionem: text. est in leg. 2. §. Hæc autem interdicta. ff. de Interdictis, & ibi expressè

no-

notat Angel. de Perus. textus in §. Sequens, versic. Ita quod Instit. eodem titul. & ibi notat Platæa, tenet etiam Glossa ordinaria in dict. cap. 1. de Confess. lib. 6. in glossa magna in fin. Petr. de Bellaper. in leg. 2. Cod. Quorum bonorum Salycet. in Rubr. eodem titul. 2. column. Et similiter remedium l. fin. Cod. de Edict. divi Adrian. toll. non competit hæredi postquam semel adeptus est possessionem, si cadat ab ea: ita notabiliter solus Cin. ibi final. column. num. 14. cum quo transeunt communiter DD. & tenet & commendat Jas. in leg. Ejus qui in provincia §. fin. penultim. column. ff. Si cert. pet. tenet etiam Angel. de Perus. in dict. leg. 2. §. Hæc autem interdicitur. ff. de Interdictis in princip. Nec obstat Glossa in Rubr. Cod. Quorum bonorum, ubi dicit, quod ista remedia competunt amplius quam semel, per textum in leg. Licet minimam. ff. de Petit. hæred. Quia debet intelligi pro re diversa: secus pro eadem re, pro qua semel actor egit; quia pro ea non potest amplius quam semel intentari, secundum DD. ibi: & isto modo debet etiam intelligi Gloss. in leg. 3. Cod. de Negot. gestis, in glossa antepen. sed secundum veram litteram in qua deficit, non.

165 Ulterius etiam pro perfecta intelligentia & practica hujus remedii petitionis hereditatis, necessarium est videre: Qualiter debeat intentari & fieri condemnatio & executio, & quid comprehendatur in hoc iudicio universaliter? In quo articulo, ut omnes casus magistraliter comprehendam, procedo per resolutivas conclusiones. Prima conclusio sit: Quod actor potest proponere petitionem hereditatis universaliter, dicens se hæredem, & talem pronuntiare, & reum conventum condemnari & compelli ad restituendum quicquid habet, tenet, vel possidet de hereditate; & sic universaliter & genericè potest facere petitionem: quo casu, si actor probaverit res quas reus possidebat, iudex pronuntiabit eum hæredem, & condemnabit reum eas restituere; si vero nullam vel nullas res probaverit actor reum possidere; sed solum ex probationibus resultat & apparet reum possidere hereditatem, vel aliquas res hereditarias, & non constet quas; tunc iudex pronuntiabit actorem esse hæredem, & condemnabit genericè reum restituere omne illud quod habebat & possidebat de hereditate, & postea in executione fiat liquidatio rerum: & ita quotidie fit & practicitur: & in expresso istam theoreticam & doctrinam ponit Glossa notabilis & ordinaria in leg. 1. ff. de Edend. in glos. magn. post princ. & tenet & declarat ibi Bald. 2. column. in princ. num. 7. quem vide: Albert. 2. column. num. 4. Odofred. 4. column. in fin. vers. In universalibus, Bald. 3. column. in princ. num. 7. qui reputat esse notabile, & menti tenendum: Paul. de Castr. ibi, 2. column. num. 7. Alexand. 3. column. num. 20. Jas. 5. col. n. 29. Jacob. de Sanct. Georg. 4. column. num. 22. Innocenc. notabiliter in cap. Conquerente penultim. column. in fin. num. 5. de Offic. ordin. Rosfred. qui notabiliter loquitur & declarat in libellis suis, in Rubr. de action. universali. Jas. in §. Actionum, Instit. de action. num. 215. Glossa notabilis & ordinaria in cap. 2. de Libel. oblat. in glossa magn. in medio. versicul. In universalibus, & ibi Joan. Andr. 3. column. in med. Cardin. 1. col. in fin. Marian. Socin. ibi, num. 17. & 79. facit bonus text. in leg. Licet minimam. ff. de Petit. hæred. text. in leg. Sed & si possessori. §. fin. in princip. ff. de Jurejur. text. etiam notabilis in leg. Defensionis facultas. Cod. de Jure fisci, lib. 10. & ibi ad hoc expressè notat Bart. & illum text. ad hoc tamquam principalem allegat Bart. in dict. l. 1. ff. de Edend. & post eum alii DD. supra allegati. Pro qua sententia & conclusione est hodie lex notabilis in leg. 26. titul. 2. part. 3.

Secunda conclusio sit: Quod si actor egit petitione hereditatis contra illum qui possidet unam vel aliquam rem solam hereditatis, & postea pendente iudicio ante sententiam incipiat alias res de novo possidere, quæ non fuerunt petita, nec deductæ in libello; tunc potest ferri sententia universaliter, per quam actor declaratur hæres, & reus condemnatur ut restituat omnes res quas possidet: iste est textus qui sic debet intelligi in leg. 4. ff. de Petit. hæred. cujus verba sunt, si hereditatem petam ab eo qui unam rem possidebat, de qua sola controversia erat, etiam id quod postea possidere cepit restituat; textus etiam expressus in leg. Si quo tempore in princ. eod. tit. facit textus in leg. Quæsitum. ff. de Peculio; textus in leg. 1. §. 1. ff. Si pars hæred. petat. & ita per illum text. in dict. leg. 4. tenent ibi Odofred. Alber. Bart. & notabilius ibi Bald. Angel. de Perus. qui bene declarant & ponunt practicam, ibi Paul. de Castr. & communiter scribentes: istam etiam conclusionem per illum text. tenet Anton. de Butr. in cap. 2. de Libel. oblat. 7. column. vers. Et procedunt prædicta Spec. in tit. de Action. sen. petitione §. Sequitur, vers. Differunt: probat etiam Glossa in cap. Cum ad sedem, in glos. 2. de restit. spol.

166 Advertendum tamen pro intellectu illius subtilis & difficilis legis, quod videtur quod superior intellectus communis non possit procedere: nam in aliis bonis de novo possessis per reum non reperitur aliqua petitio; unde non potest iudex in eis condemnare, argumento text. & ejus regulæ in leg. Ut fundus. ff. Comm. divid. ibi: Quia ultra id quod in iudicium deductum est, excedere potestas iudicis non potest, text. in leg. Si ex testam. in fin. ff. de Except. rei jud. text. in l. Pon-

Pon-

Pomponius, l. 2. in fin. ff. de Negot. gest. textus in leg. fin. Cod. de Fideicom. libert. Nec obstat quod petitio hereditatis est iudicium universale, aptum comprehendere sub se omnes res hereditarias, ut patet ex prima conclusione superiore: Quia respondeo, quod verum est quando universaliter intentatur ad omnes res; si tamen intentatur pro aliqua re particulari, licet iudicium sit universale aptitudine, tamen effectus condemnationis moderatur, & restringitur ad illam tantum rem petitam, ut in leg. Licet minimam. ff. de Pet. hæred. Ergo dicamus in proposito, quod condemnatio & sententia debent moderari, ut fiat tantum in re petita. Confirmatur etiam ista difficultas inevitabiliter: quia cum in aliis rebus noviter possessis a reo convento non reperitur defensio, nec auditus, non potest bene constare, an possideat titulo, vel non; vel an hæres aliquando habuit earum possessionem; vel an reus habeat aliam iustam causam defensionis, per quam possit excludere petitionem hereditatis: unde impossibile videtur quod possit condemnari; argumento text. in cap. 1. de Caus. posses. & propr. text. in Clem. pastoralis, vers. Cæterum de re jud. vers. Cum simil. quibus probatur, quod contra inauditam partem non potest ferri sententia. Unde sumpta occasione superioris difficultatis, reperio ad illam legem varios, & subtiles intellectus.

Primus igitur intellectus ad illum textum in dict. leg. 4. sit, quod ibi actor non egit petitione hereditatis ad unam rem tantum; quia tunc non posset in aliis fieri condemnatio: sed egit petitione hereditatis universaliter contra reum conventum, generaliter dicendo, quod possidebat reus bona hereditaria; unde justè venit condemnandus etiam in his quæ postea reperiantur possidere tempore sententiæ: & istum intellectum reperio quod expressè notabiliter tenet Rosfred. in Libellis suis, in Rubr. de actione universal. idem Rosfred. in Rubr. de Pet. hæred. 6. column. num. 9. Innocenc. in cap. Conquerente de offic. ordinarii, penult. column. num. 5. Bartol. in leg. Edita actio. Cod. de Edend. 1. column. in fin. contra hoc opono Alexand. ibi, 2. column. in fin. Jas. 5. column. num. 12. & in hoc videtur resistere Socin. licet relinquat cogitandum: Alber. in leg. 1. ff. de Edend. 2. column. num. 4. & ibi Alexand. 3. column. num. 20. Jacob. de Sancto Georg. ibi, 4. column. num. 22. & istum intellectum apertè vult Glossa in cap. 2. de Libel. oblat. in glos. magn. in med. vers. In universalibus, & Joan. Andr. ibi, 3. column. in med. Card. ibi, 1. column. in fin. & istum intellectum apertè tenet ibi Abb. Panorm. qui notabiliter loquitur, 10. column. num. 25. & ibi Felin. 6. column. num. 11. & tandem iste videtur magis com-

Anton. Gom. ad Leg. Tauri,

munis intellectus, pro quo facit ibi text. in dict. leg. 4. in princip. dum dicit, si hereditatem petant, &c. & sic non se restringit ad unam rem particularem. Nec obstat textus ibi dum dicit de qua sola controversia erat. Quia debet intelligi primò, propter quam solam controversia erat: & ita exponit ibi Glossa 1. quasi velit dicere, quod ratione illius rei fuit intentatum iudicium petitionis hereditatis: & secundum hoc Glossa illa ordinaria sentit istum intellectum. Sed certè iste intellectus licet in se sit verus, tamen quoad illam legem non procedit: quia ibi actor tantum egit petitione hereditatis ad unam rem, & hoc significant verba textus dum dicit: de qua sola controversia erat. Secundus intellectus verus, & planus videtur esse: quod in casu illius legis petitio fuit generalis, vel universalis; quia petit actor se pronuntiare hæredem, & restituat sibi talem rem possessam a reo convento, & insuper alia quæ postea reperiantur possidere tempore sententiæ: istum intellectum refert Bald. in dict. leg. 4. in princip. dicens per alios dari, & non nominat aliquem authorem; sed reperio quod in expresso eum tenet Petr. de Bellaper. in leg. Edita actio. Cod. de Edendo. 9. column. vers. Salva pace. Sed iste intellectus etiam non procedit; cum apertè sit divinatorius. Tertius intellectus sit, quod ibi actor proposuit petitionem hereditatis universaliter, dicendo illum esse hæredem, & reum conventum possidere bona defuncti; unde petit sibi restituat talem rem certam: nam tunc cum universaliter egit, licet in conclusione petat restitutionem unius solius rei, veniunt etiam omnes aliæ res, attempta propositione generali, vel universaliter: & in specie istum intellectum reperio quod tenet Specul. in titul. de Iudiciis. §. 1. column. 1. versic. Si verò una res petitur. Sed certè iste intellectus minus bene procedit: quia totum iudicium videtur fundatum super una re, ut supra ponderavi, & probat littera text. Et sic patet, quod intellectus illius legis ita dubius est, quod vix potest percipi veritas, & in ea præclari DD. variaverunt: Unde cogitavi quod sit quartus verus, & notabilis intellectus ad illam legem, quod ibi actor egit petitione hereditatis pro sola una re tantum, & ad eam solam restrinxit petitionem suam, ut apertè probant verba text. puta, quia dixit se hæredem, & petit talem per iudicem pronuntiare: quia semper istud principaliter venit in hac actione, modò agat pro omnibus rebus, modò pro una re tantum, ut in leg. Regulariter, cum leg. seq. ff. de Petit. hæred. & istud est quod vult text. in dict. leg. 4. in princ. dum dicit, si hereditatem petam, primo petam me pronuntiare hæredem, & hereditatem ad me pertinere: & ita accipitur in toto illo titulo, & rubrica, & in-

Tc

su-